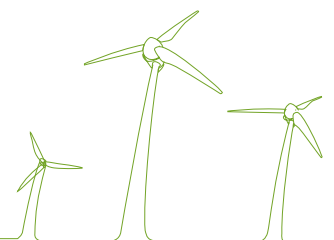


OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA 11.2.2019 (päivitetty 8.6.2020 ja 7.12.2020)

PIIPSANNEVAN TUULIVOIMAPUISTON YLEISKAAVA



Tuulivoimayleiskaavan vireilletulon yhteydessä laaditaan MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS):

- *esitellään kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät*
- *kerrotaan kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvataan kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutusten arvioinnit.*

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnitteluprosessin kuluessa.

HAAPAVEDEN PIIPSANNEVAN TUULIVOIMAPUISTOHANKE

Puhuri Oy suunnittelee Haapavedelle Piipsannevan alueelle enintään 39 tuulivoimalasta muodostuvaa tuulivoimapuistoa. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enimmillään noin 300 metriä.

Piipsannevan tuulivoimapuistohanke on suunniteltu liitettävän kaava-alueen länsipuolelle sijoittuvaan Fingrid Oyj:n Haapavesi-Pyhäkoski 220 kV (tulevaisuudessa Metsä-linja 400 kV ja 110 kV) voimajohtoon. Piipsannevan tuulivoimapuiston ja Haapavesi-Pyhäkoski -linjan varteen rakennettavan uuden sähköaseman välille tehdään uusi 400 kV voimalinja. Tuulipuiston sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein ja 110 kV voimalinjoin. Sähkönsiirron ratkaisut ja liittymispisteen sijainti tarkentuvat hankkeen jatkosuunnittelussa. Sähkönsiirron suunnittelussa varaudutaan myös mahdollisesti tulevaisuudessa rakentuvaan aurinkovoimatuotantoon.

Tuulivoimaloiden sijoitussuunnittelu tehdään osana hankesuunnittelua yleiskaavoituksen alkuvaiheessa. Tuulivoimalaitosten sijaintiin vaikuttavat luonnonolosuhteet, melu- ja varjostusanalyysit sekä voimalaitosvalmistajasta riippuvat voimaloiden väliset minimietäisyydet optimaalisen tuotannon varmistamiseksi. Alueella suoritetaan tuulimittaukset, joiden tuloksien avulla voidaan varmistaa tuulivoimalaitosten tarkoituksenmukaisesta sijoittelusta.

SUUNNITTELUN TAVOITTEET

Puhuri Oy on tehnyt yleiskaavan laadinnasta aloitteen Haapaveden kaupungille, jonka kaupunginhallitus on hyväksynyt 11.12.2017 § 277 ja päättänyt yleiskaavoituksen käynnistämisestä. Yleiskaava on tullut vireille Haapaveden kaupunginhallituksen päätöksellä 11.2.2019 § 44. Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa suunnitellun tuulivoimapuiston rakentaminen. Tuulivoimapuisto muodostuu tuulivoimaloiden lisäksi niitä yhdistävistä rakennus- ja huoltoteistä sekä sähköasemasta.

Yleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

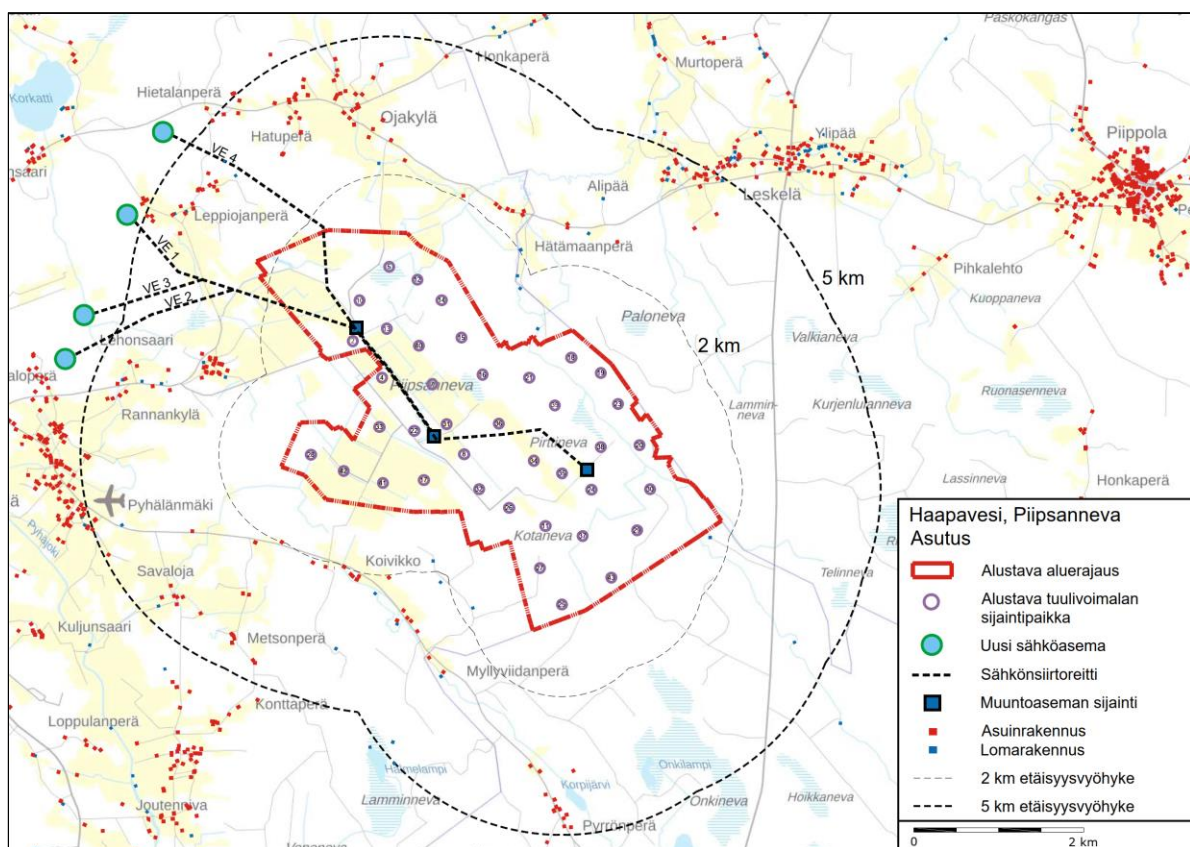
Yleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy Haapaveden kaupunginvaltuusto.

Tuulivoimapuiston tavoitteena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Tuulivoiman osalta tavoitteena on nostaa tuulivoimalla tuotetun sähköntuotanto Suomessa vuositasolla 9 terawattituntiin vuoteen 2025 mennessä.

Lisäksi yleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

SUUNNITTELUALUEEN SIJAINTI

Kaava-alue sijaitsee Haapaveden kaupungin itäosassa rajautuen Siikalatvan ja Kärämäen kunnanrajoihin. Kaava-alueelta on Haapaveden keskusta noin 9 kilometriä, Kärämäen ja Piippolan keskustoihin on noin 12 kilometriä ja Pulkkilan keskusta noin 15 kilometriä. Valtatie 4 sijoittuu kaava-alueen itäpuolelle noin 2 kilometrin etäisyydelle.



Kuva 1. Piipसानnevan tuulivoimapuiston yleiskaava-alueen rajaus (punainen pistekatkoviiva), sähkönsiirron reittivaihtoehdot sekä lähialueen asutus ja loma-asutus.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILA

Kaava-alueen pinta-ala on noin 4 200 hehtaaria. Kaava-alue on suhteellisen tasaista, isoja korkeuseroja ei ole. Maasto kohoaa hieman luoteis-länsiosan noin 95 metristä kaakkoisosan noin 115 metriin. Piipसानneva on ollut Suomen suurin ja yksi Euroopan suurimmista turvetuotantoalueista. Turvetuotannossa on ollut kaikkiaan 2 310 hehtaaria. Kaava-alueen turvetuotanto on lakannut vuonna 2019. Turvetuotantoa alueella harjoitti Vapo. Turvetuotannosta vapautuvat alueet siirretään uuteen maankäyttömuotoon viimeistään kahden vuoden kuluessa tuotannon päättymisestä. Kaava-alueen kaakkoisosaan sijoittuu Fingrid Oyj:n 220 kV voimajohtolinja. Kaava-alueelle sijoituu myös Kanteleen voiman tuhkanlajitusalue sekä Haapaveden kaupungin jätevedenpuhdistamolla tuotetun linkokuivatun jätevesilietteen läjitysalue.

YHDYSKUNTARAKENNE, ASUTUS JA MAANKÄYTTÖ

Lähin taajama-asutus sijaitsee Haapaveden keskustassa ja Haapajärven etelä- ja itäpuolella. Kaava-aluetta lähimmät kylät ovat Kytökylä, Leskelä ja Aittokylä. Lähimmät pienkylät ovat Ojakylä, Leppiojanperä ja Lehonsaari. Kylien ympäristössä ja Pyhäjokivarressa on laajoja peltoalueita.

Kaava-alueen itä- ja kaakkoispuoli ovat harvaan asuttuja ja metsäisiä alueita, eikä sinne sijoitu kyläasutusta tai laajoja peltoalueita.

Yleiskaava-alueelle sijoittuu kaksi autiotaloa sen pohjois- ja itäosaan. Vakituiseen asutukseen on etäisyyttä vähintään noin kaksi kilometriä suunnitelluista voimaloista. Lähimmät varsinaiset asuinrakennukset sijoittuvat kaava-alueen pohjoispuolelle Savikoskenperälle ja eteläpuolelle Koivikkoon noin kahden kilometrin etäisyydelle voimaloista. Yleiskaava-alueelle ei sijoitu yhtään lomarakennusta. Lähimmät lomarakennukset sijoittuvat kaava-alueen pohjoispuolelle noin kilometrin etäisyydelle ja itäpuolelle noin 1,6 kilometrin etäisyydelle lähimmästä voimalapaikasta.

MAISEMA- JA KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Kaava-alueen maasto on pääasiassa entistä turvetuotantoaluetta, entistä ojitettua suoaluetta. Turvetuotantoalueiden lomassa ja ympärillä on ojitettuja metsäkaistaleita. Kaava-alueen lähiympäristö on pohjoisessa, idässä ja etelässä metsätalousvaltaista. Lännessä-länsiluoteessa on viljelyalueita ja asutusta.

Kaava-alueen lähiympäristössä ei sijaitse valtakunnallisia tai maakunnallisia maisema-alueita. Lähin valtakunnalliseksi ehdotettu arvokas maisema-alue, Miilurannan asutusmaisema, sijaitsee lähimmillään noin 19 kilometrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalapaikasta. Lähin maakunnallisesti arvokas maisema-alue Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulkakylän kulttuurimaisema sijoittuu noin 3,7 kilometrin etäisyydelle kaava-alueen länsi- ja lounaispuolelle.

Valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) tai maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriympäristöjä ei sijoitu kaava-alueelle. Lähin RKY 2009 -kohde on Haapaveden kotitalousoppilaitos ja Mustikkamäen viljelymaisema, lähimmillään 8 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Alle viiden kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimaloista sijoittuu 7 maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristökohdetta.

MUINAISJÄÄNNÖKSET

Kaava-alueelle sijoittuu 5 muinaisjäännöstä: Ahoinkangas (1000034478), Katalanlangas (1000034479), Kruununkorpi (1000034480), Patasaari (1000034481) ja Ristinen (1000034493)

PINTA- JA POHJAVEDET

Piipsannevan kaava-alue sijoittuu Pyhäjoen vesistöalueelle (54) ja Siikajoen vesistöalueelle (57). Kaava-alueen luoteisosa sijoittuu Piipsanojan valuma-alueelle (54.034), lounaisosa sijoittuu Savalojan valuma-alueelle (54.035) ja pohjois-, itä- ja kaakkoisosa Ristisenojan valuma-alueelle (57.068). Kaava-alueelle ei sijoitu luonnonvaraisia järviä tai lampia.

Kaava-alue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Lähin pohjavesialue, Koivikonperä (11071009), sijaitsee noin 1,6 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta kaava-alueen eteläpuolella.

KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT

Kaava-alue on suurimmalta osin peltoalueita, niittyjä, turvemaapohjalle muodostunutta kosteikkoa sekä lehtipuuvaltaisia nuoria metsiä. Alueella ei esiinny luonnontilaisia ranta- tai suoluontotyyppisiä eikä metsäisiä kohteita, joilla olisi erityisiä luonnon monimuotoisuusarvoja. Ristisenoja on uomaltaan oikaistu. Ristisenojan varrelle sijoittuu tulvanalaista korpea, jonka alueelle sijoittuu myös metsätalouden ympäristötukikohde.

Alueella ei esiinny huomionarvoista tai vaateliasta kasvilajistoa. Kaava-alueelle sijoittuu kaksi luontoselvityksissä havaittua luonnon kannalta arvokasta aluetta, jotka on merkattu kaavakartalle.

LINNUSTO

kaava-alue on kokonaisuutena voimakkaasti ihmisen muokkaamaa aluetta, jossa ei ole lainkaan luonnontilaisia elinympäristöjä. Toisaalta ihmistoiminta on luonut alueelle seudullisesti tärkeitä kosteikko- ja peltoalueita, joissa esiintyy pesimä- ja muuttokaudella runsaasti suojellisesti arvokasta linnustoa. Kaava-alueella ympäröivien talousmetsäalueiden linnustolliset arvot ovat varsin vähäiset.

Kaava-alue sijoittuu lintujen päämuuttoreittien ulkopuolelle (pl. syksyn kurkimuutto), jossa lintujen muutto on luontaisesti vähäistä ja hajanaista. Kaava-alue sijoittuu kurjen syysmuuttoreitille, jonka tarkempi sijoittuminen riippuu muuttopäivänä vallitsevista sääolosuhteista. Vuoden 2018 syysmuuttotarkkailun aikaan alueella havaittiin vajaa 20 000 muuttavaa kurkea. Kaava-alueen laajoille pelloille kerääntyä muuttokaudella alueellisesti merkittäviä määriä lepäileviä ja ruokailevia lintuja.

NATURA-ALUEET JA LUONNONSUOJELUALUEET

Kaava-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu Natura-alueita. Lähin Natura-alue, Korhattivuori, sijoittuu noin 6,1 kilometrin etäisyydelle lähimmästä tuulivoimalapaikasta.

LIITTYMINEN MUIHIN HANKKEISIIN

Muut tuulivoimahankkeet

Piipsannevan välittömään läheisyyteen ei sijoitu muita tuulivoimapuistoja tai tuulivoimahankkeita. Alle 20 km etäisyydelle Piipsannevasta sijoittuvat seuraavat tuulivoimahankkeet:

- Tuulikaarto, enintään 53 voimalaa, esisuunnittelu, etäisyys 0 km.
- Kesonmäki, 7 voimalaa, kaava lainvoimainen, etäisyys 14 km
- Hankilanneva, 7 voimalaa, kaava lainvoimainen, etäisyys 14 km

Muut hankkeet

Kaava-alueen länsipuolelle sijoittuva Fingrid Oyj:n 220 kV voimajohto Haapavesi-Pyhäkoski saneerataan lähivuosina. Voimajohdon rinnalle, sen länsipuolelle, rakennetaan uusi 400 kV voimajohto (Metsälinja) ja nykyinen 220 kV voimajohto otetaan 110 kV käyttöön.

Kaava-aluetta kaakkoispuolelta sivuava Fingrid Oyj:n 220 kV Petäjävesi-Nuojua 220 kV voimajohdolinja siirtyy tulevaisuudessa 110 kV käyttöön.

Kaava-alueelle sijoittuu entisiä turvetuotantoalueita. Alueet on otettu pääasiassa maatalouskäyttöön. Lisäksi alueella on pieniä maa-ainestenottoalueita (kotitarveotto).

Norrbotten Exploration AB:llä on 5.3.2019 saakka voimassa oleva kaivosvarausilmoitus Haapaveden, Kärsämäen Haapajärven ja Siikalatvan alueelle. Piipsannevan kaava-alue sijoittuu varausilmoituksessa esitetyille alueelle.

VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää myös tuulivoimapuistojen yleiskaavoituksessa. Piipsannevan tuulivoimapuistoa ja sen kaavoitusta koskevat erityisesti seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Terveellinen ja turvallinen ympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

POHJOIS-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVA

Pohjois-Pohjanmaan vuonna 2005 vahvistetun maakuntakaavan uudistaminen käynnistyi syyskuussa 2010, jolloin maakuntahallitus päätti kaavoituksen vireille tulosta.

Maakuntakaavan uudistamisessa on käsitelty kattavasti koko maakunnan alueidenkäyttöä. Maakuntakaavan uudistaminen on edennyt kolmessa vaiheessa. **Kokonaismaakuntakaava on kumoutunut vaihekaavoissa käsiteltyjen teemojen ja korvaavien merkintöjen osalta aina vaihekaavan saadessa lainvoiman.**

- Maakuntavaltuusto hyväksyi 1. vaihemaakuntakaavan 2.12.2013. Ympäristöministeriö vahvisti 1. vaihemaakuntakaavan 23.11.2015.
- Maakuntavaltuusto hyväksyi 2. vaihemaakuntakaavan 7.12.2016. Maakuntakaavan 2. vaihekaava sai lainvoiman 2.2.2017.
- Maakuntavaltuusto hyväksyi 3. vaihemaakuntakaavan 11.6.2018. Hyväksymispäätöksestä tehtiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen kahdeksan valitusta, joista yksikään ei koske Piipsannevan aluetta tai sen lähiympäristöä. Maakuntahallitus päätti 5.11.2018 kokouksessaan (§ 232) määrätä 3. vaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla. Voimaantulosta on kuulutettu 12.11.2018. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus hylkäsi välipäätöksellään (26.3.2019, numero 19/0068/1) valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevat vaatimukset, joten vaihemaakuntakaavan täytäntöönpano on voinut jatkua. Hallinto-oikeuden valitukset hylkäävä päätös saatiin 29.4.2020 (päättösnumero 20/0240/1). Valitusajana tehtiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen kaksi valituslupahakemusta. Edelleen jatkuva oikeusprosessi ei kuitenkaan koske tätä hankealuetta.

Näin ollen kaikki vaihemaakuntakaavat ovat nyt voimassa ja maakuntakaavan ohjausvaikutus voidaan käsitellä tässä yleiskaavassa vaihekaavojen yhdistelmämaakuntakaavakarttaa käyttäen.

Yleiskaava-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen sijoittuvat maakuntakaavassa seuraavat merkinnät:

TUULIVOIMALOIDEN ALUE (tv-1, 374) (3. vmkk)

TURVETUOTANTOSOIDEN JÄLKIKÄYTÖN KEHITTÄMISEEN SOVELTUVA ALUE (tjk) (1. vmkk)

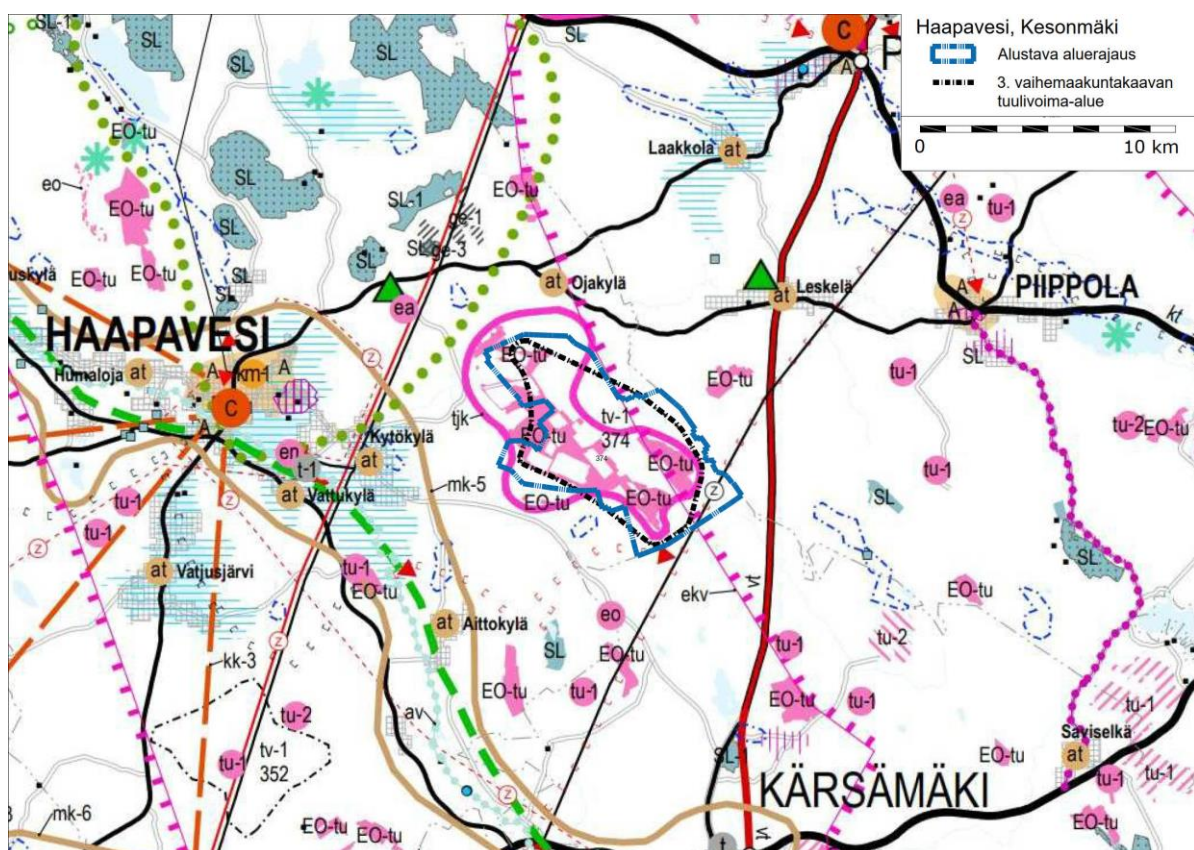
TURVETUOTANTOALUE (EO-tu) (1. vmkk)

PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV tai 220 kV (1. ja 3. vmkk)

MOOTTORIKELKKAILUN YHTEYSTARVE (2. vmkk)

MINERAALIVARANTOALUE (ekv) (3. vmkk)

Lisäksi maakuntakaavassa on annettu yleisiä suunnittelumääräyksiä koskien tuulivoimaloiden rakentamista (1. ja 3. vmkk).



Kuva 2. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen uudesta yhdistelmäkatasta. Piipsannevan tuulivoimapuiston yleiskaava-alue on merkitty punaisella pistekatkoviivalla.

YLEIS- JA ASEMAKAAVAT

Kaava-alueelle ei sijoitu voimassa olevia yleis- tai asemakaavoja. Lähin yleiskaava-alue sijoittuu Kytökylään. Lähimmät asemakaava-alueet sijoittuvat Haapaveden ja Kärämäen keskusta-alueille.

HANKKEEN YVA-MENETTELY

Vaikutusten arviointi on osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Merkittävien tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenetelyssä. Valtioneuvosto on lisännyt 14.4.2011 YVA-asetuksen 6§:n hankeluetteluun tuulivoimapuistot, joissa voimalaitosten määrä on vähintään 10 tai niiden yhteen laskettu kokonaisteho on vähintään 30 MW. Ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetun lain (252/2017) liitettä 1 on muutettu tuulivoiman osalta eduskunnan päätöksen mukaisesti seuraavasti: tuulipuiston kokonaisteho on säilytetty osana YVA-kynnystä, mutta raja on nostettu 45 megawattiin. Muutos on astunut voimaan 1.2.2019.

Tässä hankkeessa tarkastellaan tuulivoimalahanketta, jonka voimalaitosten määrä on yli 10 kappaletta ja kokonaisteho yli 45 MW, joten hankkeeseen sovelletaan automaattisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Aurinkovoimalat eivät sisälly YVA-lain liitteen 1 hankeluetteluun, mutta aurinkovoiman sijoittumista ja vaikutuksia arvioidaan tämän tuulivoimahankkeen yhteydessä osana käytöstä poistuvan turvetuotantoalueen tulevaa käyttöä. Hankkeen YVA-menettely alkoi alkuvuodesta 2019. YVA-ohjelma on nähtävillä 14.3.2019 – 12.4.2019.

Hanke on muuttunut ja tarkentunut YVA-ohjelman jälkeen mm. voimalamäärän, -sijoittelun ja hankerajauksen suhteen. Muutokset on huomioitu laaditussa ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Hankkeen YVA-selostus on valmistunut ja on yhtä aikaa nähtävillä kaavan valmisteluvaiheen aineiston kanssa (22.6.2020 – 31.8.2020).

Hankkeen YVA-aineisto löytyy osoitteesta: www.ymparisto.fi/piipsannevantuulivoimayva.

YVA-VAIHTOEHDOT

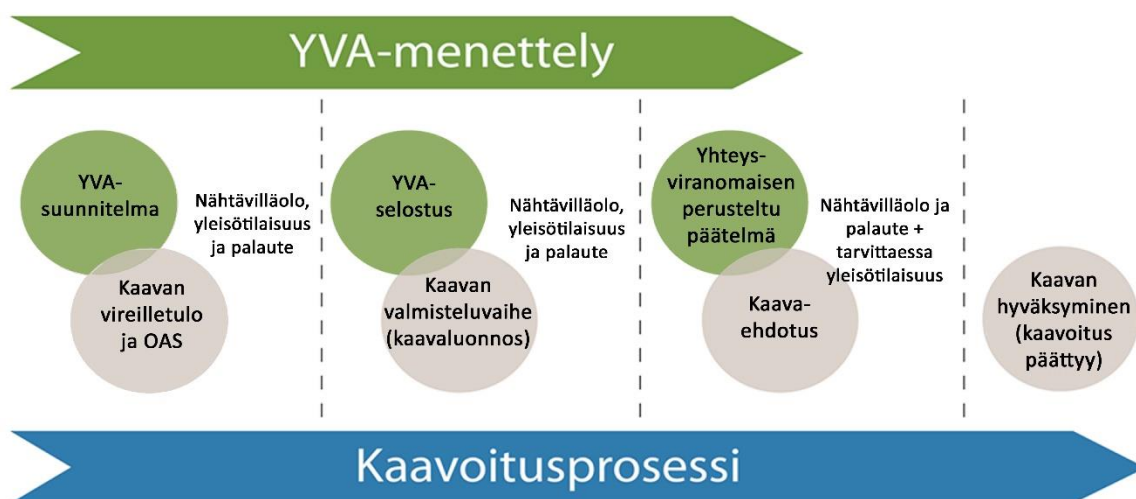
YVA-asetuksen mukaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tulee esitellä hankkeen vaihtoehdot, joista yhtenä vaihtoehtona on hankkeen toteuttamatta jättäminen, jollei tällainen vaihtoehto erityisestä syystä ole tarpeeton. Hankkeen vaihtoehdot ovat seuraavat:

- VE0: hanketta ei toteuteta
- VE1: enintään 50 voimalaa, voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 300 m ja teho 4–8 MW.
- VE2: enintään 43 voimalaa, voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 300 m ja teho 4–8 MW.

Kaava-alueella tuotettu sähkö on tarkoitus siirtää valtakunnanverkkoon kaava-alueen länsipuolelle sijoittuvan Fingrid Oyj:n Haapavesi-Pyhäkoski 220 kV (tulevaisuudessa Metsälinja 400 kV ja 110 kV) voimajohdon kautta. Hankkeen sähkönsiirtoa varten rakennetaan uusi sähköasema voimajohdojen läheisyyteen. Kaava-alueelle rakennetaan kolme muuntoasemaa, joilta sähkö siirretään 110 kilovoltin voimajohdoilla rakennettavalle uudelle sähköasemalle. Sähkönsiirron ratkaisut ja liittymispisteen sijainti tarkentuvat hankkeen jatkosuunnittelussa ja kaavaehdotusvaiheessa. Sähkönsiirron suunnittelussa varaudutaan myös mahdollisesti tulevaisuudessa rakentuvaan aurinkovoima- tuotantoon.

YLEISKAAVAN SUHDE YVA-MENETTELYYN

Tuulivoimapuiston yleiskaavan laatiminen käynnistettiin rinnan YVA-menettelyn kanssa. **Yleiskaava perustuu YVA:n vaihtoehtoon VE2, jossa oli 43 tuulivoimalaa. Kaavaehdotusvaiheessa voimalamäärä on tippunut 39 voimalaan.**



Kuva 3. YVA-menettelyn suhde kaavaprosessiin

ALUETTA KOSKEVAT SELVITYKSET JA VAIKUTUSTENARVIOINTI

Piipsannevan tuulivoimahankkeen vaikutustenarviointi tehdään osana hankkeen YVA-menettelyä.

YVA-menettelyn yhteydessä laaditaan seuraavat selvitykset:

- Hankealueelle on tehty maastokaudella 2018 YVA-menettelyn ja tuulivoimayleiskaavan edellyttämät kattavat luontoselvitykset
 - Kasvillisuus- ja luontotyyppi-inventointi
 - Pesimälinnustoselvitys (sis. metsäkanalintujen soidipaikkainventoinnin)
 - Pöllöselvitys
 - Päiväpetolintuselvitys
 - Muuttolinnustoselvitys (kevät- ja syysmuutto)
 - EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajiston erillisselvitykset:
 - liito-oravan ja viitasammakon potentiaaliset elinympäristöt
 - lepakkoselvitys
 - muun lajiston esiintymispotentiaali

- Syksyllä 2020 tehtiin kaavan laajennusalueen osalta lisäinventointi kasvillisuus- ja luontotyyppien osalta.
- Syksyllä 2020 tehtiin myös kaava-alueen kosteikkotilanteen maastotarkistus, jonka perusteella tarkistettiin viitasammakon nykyiset lisääntymis- ja levähdyspaikat.
- Ympäristöselvitykset ja mallinnukset:
 - Arkeologinen inventointi, tammikuu 2019, Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu
 - Maisematarkastelu, näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat, marraskuu 2020
 - Melu- ja välkemallinnus, marraskuu 2020, EthaWind Oy
- Asukaskysely:
 - Toteutettu vuodenvaihteessa 2019–2020.
 - Otos 500 kotitaloutta
 - Lähetetty tuulivoimapuiston lähialueen kotitalouksille ja lomarakennusten omistajille.

Lisäksi selvitetään mm. hankkeen vaikutukset maankäyttöön, asumisen olosuhteisiin, metsätalouteen, virkistyskäyttöön, metsästykseseen, elinkeinoihin ja talouteen sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

Selvitettävät vaikutukset on määritelty yksityiskohtaisemmin hankkeen YVA-ohjelmassa. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomaatuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua.

OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

OSALLISET

Osallisia ovat

- kaava-alueen kiinteistönomistajat
- ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:
 - kaavan vaikutusalueen (lähiympäristön) asukkaat, maanomistajat ja haltijat, yritykset ja elinkeinonharjoittajat sekä virkistysalueiden käyttäjät
- viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - Haapaveden kaupungin hallintokunnat ja lautakunnat
 - lähimmät naapurikunnat: Kärsämäen kunta ja Siikalatvan kunta
 - Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY), Pohjois-Pohjanmaan liitto, Jokilaaksojen pelastuslaitos, Pohjois-Suomen aluehallintoviraston (AVI), Väylä, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Museovirasto, Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo, Puolustusvoimat (3. Logistiikkarykmentti), Ympäristöpalvelut Helmi (ympäristönsuojelu sekä elintarvike- ja terveystieteiden), Ympäristöpalvelut Selänne (ympäristönsuojelu ja ympäristöterveysvalvonta)
- yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukas yhdistykset sekä kylätoimikunnat: Kytökylän maamiesseura, Kytökylän maa- ja kotitalousnaiset, Ojakylän maa- ja kotitalousnaiset, Lehonsaaren kyläyhdistys
 - tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt, kuten luonnonsuojeluyhdistykset: Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri, Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys, Haapaveden riistanhoitoyhdistys, Haapaveden Metsästysyhdistys ry, Aakonvuoriyhdistys ry, Pyhäjokialueen Ilmailukerho, Metsänhoitoyhdistys Haapavesi-Kärsämäki

- o elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt: Pro Agria Oulu, Vapo Oy
- o muut paikallisella tai alueellisella tasolla toimivat yhteisöt kuten tienhoitokunnat ja vesiensuojeluyhdistykset:
- o erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset; Fingrid Oyj, Finavia Oyj, Digita Oy

OSALLISTUMINEN

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Osallisilla ja kuntalaisilla on oikeus antaa kaavasta mielipide valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana ja muistutus kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana. Annettuihin mielipiteisiin ja muistutuksiin laaditaan perustellut vastineet.

Keskeisiltä viranomaisilta pyydetään lausunnot sekä kaavan valmistelu- että ehdotusvaiheessa. Annettuihin lausuntoihin laaditaan perustellut vastineet.

Kaavan vireilletulon ja valmisteluvaiheen nähtävilläolon yhteydessä järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuudet, joista tiedotetaan kuulutuksien yhteydessä. Kaavan ehdotusvaiheessa järjestetään tarvittaessa kolmas tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

Piipsannevan tuulivoimapuiston yleiskaavan vireilletulon yhteydessä on laadittu MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on esitelty kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät, kerrottu kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvattu kaavoituksen yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit.



Kuva 4. Yleiskaavoituksen vaiheet sekä osallistumismahdollisuudet.

SUUNNITTELU- JA PÄÄTÖKSENTEKOVAIHEET JA AIKATAULU

KAAVOITUKSEN VIREILLETULO (KEVÄTTALVI 2019)

Puhuri Oy on tehnyt yleiskaavan laadinnasta aloitteen Haapaveden kaupungille, jonka kaupunginhallitus on hyväksynyt 11.12.2017 § 277 ja päättänyt yleiskaavoituksen käynnistämisestä. Yleiskaava on tullut vireille Haapaveden kaupunginhallituksen päätöksellä 11.2.2019 § 44. Tuulivoimayleiskaavan vireilletulon yhteydessä on laadittu tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa

(OAS). Yleiskaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtäville asettamisesta on kuulutettu paikallislehdessä 20.2.2019 sekä Haapaveden kaupungin ilmoitustaululla ja kaupungin internetsivuilla.

Kaavan vireilletulon jälkeen järjestetään hankkeen YVA-menettelyn kanssa yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus Kanteleen Voiman Haapaveden voimalaitokselle 26.3. klo 17.00 alkaen. Tilaisuudesta tiedotetaan julkisesti erikseen hankkeen YVA-ohjelman kuulutuksen yhteydessä.

Kaupungin asukkailla ja muilla osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä OAS:ssa esitetyistä osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmistä sekä kaavan suunnitelluista selvityksistä ja vaikutustenarvioinnista.

Osallistumissuunnitelma on saatavilla kaupungintalolta ja kaupungin internetsivuilla osoitteessa <https://www.haapavesi.fi/yleiskaavat> koko kaavaprosessin ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin aikana.

Yleiskaavasta järjestetään ensimmäinen viranomaisneuvottelu.

YLEISKAAVAN VALMISTELUVAIHE (KEVÄT – KESÄ 2020)

Haapaveden kaupunginhallitus päättää valmisteluvaiheen aineiston asettamisesta nähtäville. Nähtäville asettamisesta kuulutetaan julkisesti paikallislehdessä, kaupungin ilmoitustauluilla sekä kaupungin internetsivuilla.

Kaavan valmisteluvaiheen aineisto viimeistellään ja asetetaan nähtäville hankkeen YVA-selostuksen valmistuttua.

Nähtävilläolon yhteydessä järjestetään hankkeen YVA-menettelyn kanssa yhteinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus, josta tiedotetaan kuulutuksen yhteydessä.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä nähtävilläoloaikana valmisteluvaiheen aineistosta ja kaavaluonnoksesta joko kirjallisesti tai suullisesti. Kirjalliset mielipiteet on osoitettava Haapaveden kaupunginhallitukselle (os. PL 40, 86601 Haapavesi) ennen nähtävilläolon päättymistä. Valmisteluvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet.

YLEISKAAVAN EHDOTUSVAIHE (LOPPUVUOSI 2020)

Haapaveden kaupunginhallitus päättää ehdotusvaiheen aineiston asettamisesta nähtäville. Nähtäville asettamisesta kuulutetaan julkisesti paikallislehdessä, kaupungin ilmoitustauluilla sekä kaupungin internetsivuilla.

Kaavan ehdotusvaiheen aineisto viimeistellään ja asetetaan nähtäville yhteysviranomaisen annettua perustellun päätelmänsä hankkeen YVA-selostuksesta.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus antaa nähtävilläoloaikana muistutus ehdotusvaiheen aineistosta joko kirjallisesti tai suullisesti. Kirjalliset mielipiteet on osoitettava Haapaveden kaupunginhallitukselle (os. PL 40, 86601 Haapavesi) ennen nähtävilläolon päättymistä. Ehdotusvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin ja muistutuksiin annetaan perustellut vastineet.

Nähtävilläolon yhteydessä järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuus, josta tiedotetaan kuulutuksen yhteydessä.

YLEISKAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE (ALKUVUOSI 2021)

Haapaveden kaupunginvaltuusto päättää yleiskaavan hyväksymisestä. Yleiskaavan hyväksymispäätöksestä tiedotetaan kaupungin ilmoitustaululla ja internetsivuilla. Yleiskaavan saatua lainvoiman siitä ilmoitetaan voimaantulokuulutuksella.

YHTEYSTIEDOT

Yleiskaavan valmistelusta saa lisätietoja kunnan internetsivuilta osoitteesta <https://www.haapavesi.fi/yleiskaavat> sekä seuraavilta henkilöiltä:

**Haapaveden kaupunki**

Tähtelänkuja 1 (PL 40), 86601 Haapavesi

Paulos Tekka

Maankäyttöpäällikkö
puh. 044 7591 206 296
paulos.teka@haapavesi.fi



Kaavaa laativa konsultti:

FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy

Hallituskatu 13-17 D, 90100 OULU

Janne Tolppanen

Kaavanlaatija ja projektipäällikkö
arkkitehti
puh. 044 278 7307
janne.tolppanen@fcg.fi



Hankkeesta vastaava:

Puhuri Oy

Tietotie 2, 90460 Oulunsalo

Harri Ruopsa

Hankekehityspäällikkö
puh. +358 400 730 793
harri.ruopsa@puhuri.fi